

C. S. LEWIS

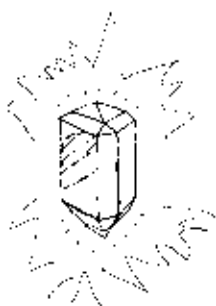

POTOVANJE NA VENERO

ILUSTRIRAL: DAMIJAN STEPANČIČ

XIV.

»Ne morem več zadrževati diha,« je pomislil Ransom. »Ne morem. Ne morem.« Hladne sluzaste stvari so polzele navzgor ob njegovem razbolelem telesu. Sklenil je, da ne bo več zadrževal sape, odprl bo usta in umrl, toda volja ni ubogala njegove odločitve. Ne samo v prsih, tudi v sencih je čutil tako bolečino, kot da mu jih bo vsak hip razneslo. Nobenega smisla se ni imelo več boriti. Z rokami se ni mogel ničesar oprijeti in noge so bile kot zvezane. Začutil je, da se premikata navzgor. Toda to mu ni dajalo nobenega upanja. Površje je bilo predač, ne bo mogel zdržati toliko časa, da bi ga dosegel. Ob neposredni navzočnosti smrti so izginile vse predstave o življenju potem. Pred njim je čisto brez čustev lebdela preprosta abstraktna trditev: »To je umiranje.« Nenadoma je butnilo v njegova ušesa rjovenje zvoka, neznosno bobnenje in žvenketanje. Podzavestno je odprl usta. Spet je dihal. V smolnato črni temi, polni odmevov, je grabil po nečem, kar je bilo kot prod, in divje brcal, da bi se rešil prijema, ki se je še vedno držal njegovih nog. Ko se ga je osvobodil, se je boril še bolj: slep boj napol v vodi in napol zunaj, na prodnati obali z ostrimi skalami tu in tam, ki so mu ranile noge in kolena. V črnini so odmevale zasople psovke, zdaj njegove, pa spet Westonove,

kriki bolečin, topo udarjanje glave ob glavo in glasovi težkega sopihanja. Na koncu je sovražnika zajahal okobal. Z obeh strani ga je stiskal s koleni, dokler niso rebra popustila, nato se je z rokami oklenil njegovega vratu. Nekako mu je uspelo, da se je ubranil nohtov, ki so ga divje trgali po rokah – in nadaljeval stiskanje. Že nekoč prej je moral podobno stiskati vrat, toda takrat je stiskal arterijo, da bi rešil življenje in ne, da bi ga ubil. Zdelo se mu je, da traja celo večnost. Še dolgo potem, ko se je stvor nehal upirati, si ni upal zrahljati prijema. Tudi potem, ko je bil skoraj prepričan, da ne diha več, je še sedel na njegovih prsih in ga, čeprav ohlapno, držal za vrat s svojimi izmučenimi rokami. Bil je že čisto izčrpan, vendar je štel do tisoč, preden je sprostil svojo držo, a je še naprej sedel na njegovem telesu. Ni vedel, če je bil duh, ki mu je v zadnjih nekaj urah govoril, resnično Westonov, ali pa je bil žrtev zvijače. V resnici to sploh ni bilo pomembno. Tistih v obsodbi je bilo očitno zelo veliko: kar panteisti zmotno pričakujejo od nebes, hudobneži v resnici prejmejo v peklu. Staljeni so v svojega Mojstra, kot se svinčeni vojak raztopi in izgubi obliko, če ga v zajemalki držimo nad gorilnikom. Vprašanje, če Satan ali nekdo, ki ga je Satan raztopil, deluje v danem primeru, nima na dolgi rok nobenega jasnega pomena. Trenutno je bilo pomembno samo to, da ne bi bil še enkrat prevaran.

Nič drugega ni mogel storiti, kot da je čakal jutro. Po hrumenju odmevov vse okrog njega je zaključil, da sta v zelo ozkem zalivu med skalami. Kako sta sploh prišla tja? Do jutra je moralo biti še dolgo. To je bilo skrajno neprijetno. Odločil se je, da ne bo zapustil telesa, dokler ga ne pregleda pri dnevni svetlobi in morda ukrene kaj, s čimer se bo prepričal, da ne bo ponovno oživel. Do takrat mora prebiti čas, kakor ve in zna. Prodnata obala ni bila preveč udobna in ko se je poskušal nasloniti s hrbtom, je ugotovil, da je za njim nazobčana stena. Na srečo je bil tako utrujen,

da je bil za nekaj časa zadovoljen že s preprostim dejstvom, da lahko mirno sedi.

Poskušal se je kar najbolje znajti. Odločil se je, da ne bo več razmišljal o tem, koliko časa je že minilo. »Edini zanesljiv odgovor,« si je rekel, »je, da se domisliš najbolj zgodnje ure, ki se ti zdi možna, in se nato prepričaš, da do nje manjkata še dve uri.« Zamotil se je s kratkim povzetkom cele zgodbe svoje dogodivščine na Perelandri. Recitiral si je vse, česar se je mogel spomniti iz *Iliade*, *Odiseje*, *Eneide*, *Pesmi o Rolandu*, *Izgubljenega raja*, *Kalevale*, *Snarkinovega lova* in pesmi o germanski zakonodaji, ki jih je sestavil kot mlad študent. Veliko časa je porabil za to, da je skušal uloviti verze, ki se jih ni mogel spomniti. Postavil si je šahovski problem. Skiciral si je poglavje za knjigo, ki jo je pisal. Toda vse skupaj ni veliko pomagalo.

Tako se je nadaljevalo, izmenjaje s trenutki vztrajnega mirovanja, dokler se mu ni zazdelo, da se ne more več spomniti časa pred to nočjo. Ni mogel verjeti, da bi se lahko dvanajst ur tako dolgo vleklo, čeravno se je dolgočasil in ni mogel spati. In ta hrup, ki ga povzroča kotaljenje kamnov na produ! Zdaj se je spomnil, kako je pravzaprav nenavadno, da na tem kraju ni nobenih tistih prijetnih nočnih sapic, ki so ga hladile povsod drugod na Perelandri. Čudno je bilo tudi to (toda ta misel se mu je porodila po vsej verjetnosti nekaj ur pozneje), da ni bilo niti fosforescenčnih grebenov na valovih, na katerih si je pasel oči. Zelo počasi se mu je jasnila možna razlaga obeh dejstev, ki bi lahko tudi razložila, zakaj tema tako dolgo traja. Misel je bila bolj strašna, kot si je upal pomisliti. Obvladujoč se je kljub bolečinam v mišicah začel previdno hoditi ob obrežju. Le počasi je napredoval, potem pa se je z iztegnjenimi rokami nenadoma dotaknil navpične skale. Stopil je na prste in stegnil roke navzgor, kolikor je mogel, a je tipal samo skalo. »Ne delaj panike!« si je rekel. Tipajoč je krenil po poti nazaj. Prišel je do Ne-človekovega trupla, ga prestopil in se napolil še na drugo stran

obrežja. To je naglo zavilo in preden je napravil dvajset korakov, je z rokami, ki jih je držal nad glavo, zatipal – ne steno, temveč krov skale. Nekaj korakov naprej je bil strop še nižji, potem pa se je že moral skloniti. Še malo naprej in moral je hoditi po vseh štirih. Bilo je očitno, da se je strop spuščal in se končal na obrežju.

Bolan od brezupa se je dotipal nazaj do trupla in sedel. Resnica je bila zdaj nedvomna. Tukaj ni dobro čakati jutra, saj ga ne bo do konca sveta in morda je čakal že celo noč in ves dan. Vreščeci odmevi, mrtev zrak in poseben vonj zaprtega prostora so vse to potrjevali. Njega in njegovega sovražnika je, ko sta se potopila, z uresničenim procentom verjetnosti odneslo skozi odprtino med čermi krepko pod površjem in ju odložilo na obrežju votline. Je možno obrniti dogajanje? Spustil se je k vodnemu robu – oziroma bolje, ko je tipal, kje bi prišel dol do mokrega proda, mu je voda prišla naproti. Zahrumela je čezenj in daleč navzgor ter se vrnila z močjo, ki ga je skoraj potegnila za seboj, uprl se ji je lahko le tako, da je plosko legel na obrežje in se oprijel skal. Brez pomena bi bilo skočiti v *to* – lahko bi si le polomil rebra ob nasprotni steni votline. Če bi imel luč in možnost, da bi se potopil z višjega odskočišča, potem bi morda lahko prišel do dna in našel izhod ... vendar težko. No, kakorkoli, ni imel luči.

Čeprav zrak ni bil prav dober, je domneval, da mora v njegovo ječo od nekod prihajati – ali prihaja iz kakšne reže, ki bi jo mogel doseči, pa je bilo drugo vprašanje. Ni okleval, obrnil se je in začel raziskovati skalo za obrežjem. Sprva se mu je zdelo brezupno, toda prepričanje, da jame utegnejo voditi kamorkoli, ni umrlo zlahka in čez nekaj časa je zatipal polico na višini kakih treh čevljev. Stopil je nanjo. Pričakoval je, da bo globoka le nekaj decimetrov, toda pred njim ni bilo nobene stene. Zelo previdno je stopil nekaj korakov naprej. Desna noga je zadela ob nekaj ostrega. Zatulil je od bolečine in nadaljeval še bolj previdno. Nato

je naletel na navpično skalo – vso gladko, kolikor visoko je mogel doseči. Obrnil se je na desno in že je ni bilo več. Obrnil se je na levo in šel spet naprej in takoj s palcem na nogi zadela ob nekaj. Za trenutek ga je popestoval in šel dalje po vseh štirih. Zdelo se mu je, da je med prodniki, toda pot je bila prehodna. V kakih desetih minutah je prehodil dobršen del poti, dokaj strmo navzgor, malo mu je drselo, tu in tam se je kobalil čez velike kamne. Nato je prišel do druge skalne stene. Zdelo se mu je, da je na njej polica, kake štiri čevlje visoko, ki pa je bila tokrat res plitva. Nekako je stopil nanjo, se prilepil z obrazom na steno in na levo in desno iskal nadaljnje prijeme.

Ko je enega našel in ugotovil, da se zdaj začenja pravo plezanje, je začel omahovati. Zavedal se je, da je nad njim morda skala, ki se je niti pri dnevni svetlobi in z ustrezno opremo ne bi nikoli upal lotiti; toda upanje mu je prišepetavalo, da je enaka verjetnost, da je morda samo sedem čevljev visoka in da ga nekaj minut mirne krvi lahko spravi do tistih nežno prepisnih prehodov gori v srcu hriba, ki so bili zaenkrat tako dobro zapisani v njegovi predstavi. Sklenil je nadaljevati. Dejansko ga ni toliko skrbelo, da bi padel, marveč da bi se odrezal od vode. S stradanjem bi se lahko soočil, z žejo pa ne. Toda nadaljeval je. Nekaj minut je počel stvari, ki jih na Zemlji nikoli ni. Nedvomno mu je bila tema na nek način v pomoč: ni imel pravega občutka višine in ne vrtoglavice. Po drugi strani pa je bilo plezanje samo na otip prava norost. Če bi ga kdo gledal, bi si brez dvoma mislil, da enkrat noro tvega, drugič pa je pretirano previden. Iz glave je poskušal izriniti misel na možnost, da bo moral plezati prav do vrha.

Po približno četrtni uri se je znašel na obsežni ravni površini – bodisi na mnogo globlji polici ali na robu prepada. Počlil je za trenutek in si obliznil rane. Nato se je dvignil in tipal svojo pot naprej, pričakujoč vsak trenutek, da bo srečal drugo skalno steno. Ko po kakih tridesetih korakih ni

bilo nobene, je zavpil in po zvoku je presodil, da je v dokaj odprtem prostoru. Odpravil se je dalje. Tla so bila pokrita z drobnimi prodniki in so se precej strmo vzpenjala. Bilo je nekaj večjih kamnov, toda naučil se je tako zviti prste na nogah, da je z nogo zatipal naslednje mesto in se ni več udaril vanje. Manjša težava je bila v tem, da si celo v tej popolni temi ni mogel pomagati in je napenjal oči, da bi videl. Zaradi tega ga je bolela glava in pred očmi so mu plesale navidezne luči in barve.

To počasno strmo potovanje skozi temo je trajalo tako dolgo, da se je pričel bati, da hodi v krogu ali se motovili po nekakem balkonu, ki mu ni konca in teče pod površjem planeta. Stalno vzpenjanje ga je nekoliko pomirilo. Pomankanje svetlobe je postalo neznosno. Sam pri sebi je ugotavljal, da misli na svetlobo, kot misli lačen človek na hrano. Predstavljal si je aprilska pobočja z mlečnimi oblaki, ki jadrajo nad njimi po modrem nebu, ali spokojne kroge svetilk na mizah skupaj z domačno razmetanimi knjigami in pipami. Po čudni zmešnjavi misli se mu je zdelo nemogoče, da si ne bi predstavljal, da pobočja, po katerih je hodil, niso temna samo zaradi temine, marveč tudi sama po sebi, kot namazana s sajami. Zdelo se mu je, da bodo po dotiku z njimi počrnele tudi njegove noge in roke. Ko si je predstavljal, da bo prišel na svetlo, je bila s to predstavo povezana misel, da bo po njej svetel tudi ves ta sajasti svet okrog njega.

Z glavo je zadel v nekaj ostrega in se napol omotičen sesedel. Ko je prišel k sebi, je s tipanjem ugotovil, da se prodnato pobočje naglo dviga v gladek skalnat obok. Potrj je sedel in preudarjal, kaj naj stori ob tem odkritju. Od spodaj se je z velike globine slabotno slišalo melanholično šumenje valov, po čemer je vedel, da je že zelo visoko. Nazadnje se je, čeprav z zelo malo upanja, obrnil na desno in z dvignjenimi rokami tipal strop nad seboj. Nenadoma je ugotovil, da ga ne doseže več, potem pa je čez dolgo časa zaslišal

zvok vode. Prestrašil se je, da bo prišel do slapa, vendar je vseeno nadaljeval pot. Prod je postajal vlažen in nazadnje je stal z nogami v vodi. Obrnil se je na levo in zares našel slap, ki pa je bil droben potoček brez vsakršne moči, ki bi ga lahko ogrozila. Pokleknil je v rahlo vzvalovan tolmun in pil iz slapa ter mu nastavil razbolelo glavo in utrujena ramena. Ko se je dobro osvežil, se je vzpenjal naprej.

Čeprav so bili kamni spolzki zaradi nekakega mahu in so bili mnogi tolmuni globoki, to ni predstavljalo resne težave. V kakih dvajsetih minutah je došel na vrh in, kolikor je lahko presodil po odmevu na svoje kričanje, je bil zdaj v prav zares veliki votlini. Potoček mu je bil smerokaz in napredoval je ob njem navzgor. V tej zagatni temi mu je bil kot spremljevalec. Neko resnično upanje, različno od splošnega, ki navdaja človeka v obupnih situacijah, se je začelo buditi v njem.

Kmalu so ga začeli skrbeti glasovi. Zadnje slabotno bobnenje morja v majhni luknji, od koder se je splazil pred mnogimi urami, je zamrlo; zdaj je bil prevladujoč zvok nežno žuborenje potočka. Toda zazdelo se mu je, da vmes sliši še druge glasove. Zdaj bi lahko bil to top štrbunk, kot bi nekaj padlo v katerega izmed tolmunov, ki jih je pustil za seboj; drugič, bolj skrivnostno, nekak suh, žvenketajoč zvok, kot bi nekdo vlekel kaj kovinskega po kamnih. Sprva je menil, da si samo domišlja. Nato se je nekajkrat ustavil in prisluhnil, a ni ničesar slišal. Toda vsakokrat, ko je šel naprej, je spet začelo. Končno, ko se je še enkrat ustavil, je čisto zagotovo slišal. Bi se lahko zgodilo, da bi Ne-človek kljub vsemu oživel in mu še vedno sledi? Toda to se je zdelo neverjetno, kajti oni je želel samo pobegniti. Kaj pa če imajo te votline prebivalce? Tej misli se ni mogel izogniti. Res da so mu vse izkušnje zagotavljale, da če jih imajo, ti verjetno niso nevarni, vendar nekako ni mogel čisto verjeti, da bi karkoli, kar bi živelo v takem bivališču, lahko bilo prijetno. Zaslišal je slaboten odmev Ne-človekovega (ali je bilo

morda Westonovo) govorjenja: »Vse lepo na površju, spodaj v notranjosti pa – tema, vročina, groza in smrad.« Nato mu je prišlo na misel, da če mu kako bitje sledi po potoku navzgor, bi bilo morda dobro, da bi se umaknil z obrežja in čakal, da bi bitje odšlo mimo. Toda če ga lovi, ga verjetno s pomočjo vonja in v nobenem primeru ne sme tvegati, da bi izgubil potok. Nazadnje je nadaljeval pot.

Morda zaradi slabosti – kajti zdaj je bil že res zelo lačen – ali zato, ker je zaradi glasov za seboj pospešil korak, je ugotovil, da mu je neprijetno vroče in tudi potok ni bil preveč osvežujoč, ko je stopil vanj. Če ga zasledujejo ali ne, malo se mora odpočiti. A ravno v tistem trenutku je zagledal svetlobo. Prej so ga oči že tolikokrat izdale, da najprej ni hotel verjeti. Za trenutek jih je zaprl, štel do sto in spet pogledal. Obrnil se je stran od domnevne svetlobe, sedel nekaj minut ter molil, da ne bi bil privid, in spet pogledal. »No,« si je dejal, »če je privid, je precej trdovraten.« Pred njim je vztrajal medel, droben, trepetajoč rdečkast sijaj. Bil je preslaboten, da bi razsvetlil še kar koli drugega, in v tem svetu temine ni mogel presoditi, ali je pet čevljev ali pet milj proč. Še enkrat je krenil na pot, z razbijajočim srcem. Hvala nebesom, videti je bilo, da ga potoček vodi tja.

Medtem ko je mislil, da je še daleč, je skoraj takoj stopil vanj. Bil je obroč svetlobe, ki je ležal na trepetajočem površju dokaj globokega tolmana. Prihajal je od zgoraj. Ko je stopil v vodo, je pogledal gor. Točno nad njim je bila nepravilno oblikovana svetla lisa, zdaj skoraj čisto rdeča. Tokrat je bila dovolj močna, da je lahko videl predmete neposredno okoli nje, in ko so se mu oči navadile, je razložil, da gleda dimnik ali razpoko. Spodnja odprtina je ležala v stropu votline, ki je bil tu le nekaj čevljev nad njegovo glavo; zgornja odprtina pa je bila očitno v tleh ločenega višjega prostora, od koder je prihajala svetloba. Lahko je videl krive stene dimnika, motno razsvetljene in pokrite z listi in želatinastimi trakovi in precej neprijetnim rastjem. Iz di-

mnika je kot topel dež kapljala voda na njegovo glavo in po ramenih. Ta toplota in rdeča svetloba sta dali slutiti, da je zgornja odprtina razsvetljena s podzemeljskim ognjem. Bralec ne bo mogel razumeti in tudi Ransomu ni bilo jasno, ko je pozneje premišljeval o tem, zakaj se je nemudoma odločil, da bo poskušal priti v gornjo votlino, če bo le mogel. Ransom meni, da ga je premaknila zgolj lakota po svetlobi. Že prvi pogled na dimnik je obnovil dimenzije in perspektive njegovega sveta in to je bilo samo po sebi kot osvoboditev iz ječe. Zgleda, da mu je to povedalo veliko več kot njegova neposredna okolica: povrnilo mu je dimenzije veselja, brez katerih se človek ne more v polnosti zavdati svojega telesa. Po tem kakršnakoli vrnitev v strašno črno praznino, svet saj in umazanje, v svet brez višine ali razdalje, v katerem je blodil, ni prišla več v poštev. Morda mu je prišlo na misel tudi to, da se bo rešil morebitnega zasedovalca, če mu uspe priti v razsvetljeno votlino.

Toda to ni bilo enostavno. Ni mogel doseči odprtine dimnika; tudi če je skočil, je dosegel le njegov obrasli rob. Končno se je domislil neverjetnega načrta, ki je bil najboljši, kar si je mogel izmisliti. Bilo je ravno dovolj svetlobe, da je videl precej velikih kamnov med gruščem in lotil se je gradnje kupa sredi tolmana. Delal je vročično in nekajkrat razdrl, kar je bil naredil: večkrat je poskušal, preden je bil resnično dovolj visok. Ko je bilo delo nazadnje dokončano in je ves znojen in tresoč se stal na njegovem vrhu, se je pravo tveganje šele začelo. Moral se je oprijeti rastlinja na vsaki strani nad glavo, zaupajoč sreči, da ga bo držalo, in napol skočiti napol se potegniti gor, kar je mogel hitro, saj je vedel, da ga dolgo ne bo držalo. Kakorkoli, izpeljal je. Zagzodil se je v razpoko s hrbtom na eni steni in nogama na drugi kot alpinist v skalni počii, ki ji rečejo dimnik. Gosto sočno rastlinje je ščitilo njegovo kožo in po nekaj napornih potegih navzgor je ugotovil, da so stene tako hrapave, da je lahko normalno plezal. Vročina je naglo naraščala. »Nor-

cu uspe priti sem gor,« si je dejal in ravno ko je to rekel, je bil na vrhu.

Sprva je bil oslepljen od svetlobe. Ko se je končno lahko ogledal okrog sebe, je ugotovil, da stoji v prostrani dvorani, tako polni ognjene luči, da je dobil vtis, kot da je izdolbena iz rdeče ilovice. Pregledal jo je po dolžini in ugotovil, da se tla spuščajo proti levi strani. Na desno so se dvigala k nečemu, kar se je zdelo kot skalnat rob, onstran katerega je bilo brezno slepeče svetlobe. Široka plitva reka je tekla po sredi votline. Strop je bil tako visok, da ga ni niti videl, stene pa so se dvigale v temo, obdane z obsežnimi krivuljami, kot bi bile korenine bukev.

Opotekel se je na noge, prebredel reko, katere voda je bila vroča, in se približal skalnemu robu. Ogenj je bil videti tisoče čevljev globoko. Ni mogel videti druge strani brezna, iz katerega je bruhal in bučal in plapolal ogenj. Gledal ga je lahko le kak trenutek in ko se je obrnil proč, se mu je vse drugo v votlini zdelo temno. Vročina je bila neznosna, zato se je odmaknil od skalnatega roba in sedel s hrbtom proti ognju, da bi se zbral.

Nenadejano potovanje ju je povežalo. Nenadoma in neustavljivo, kot tankovski napad, je prišlo nadenj spoznanje o celotnem pregledu nad vesoljem, o katerem mu je pred nedavnim pridigal Weston (če je bil Weston), in malodane prevzelo vsega njegovega duha. Zazdelo se mu je, da je doslej živel v svetu slepil. Duhovi, prekleti duhovi, so imeli prav. Lepota Perelandre, nedolžnost Gospe, trpljenje svetih in prijazna čustva ljudi so samo videz in zunanja predstava. Tisto, čemur je rekel svetovi, ni bilo nič drugega kot le njihove kože: četrt milje pod površjem in od tam skozi tisoče milj teme in tišine in peklenskega ognja, prav v osrčju vsakega sveta, živi prava resničnost – nepomemben, nenarejen, vsemogočen idiotizem, za katerega so vsi duhovi nepomembni in pred katerim so vsi napori zaman. Karkoli mu je sledilo, bo morda prišlo gor po tej vlažni, temni lu-

knji, zdaj zdaj ga bo izpljunil ta ostudni kanal, in potem bo umrl. Uprl je pogled v temno odprtino, iz katere je pravkar prišel. In nato: »Dovolj sem razmišljal,« si je dejal Ransom.

Počasi, tresoč se, z nenaravnimi in nečloveškimi gibi, se je človeška postava, škrlatna v siju ognja, priplazila ven in naprej po tleh. Tako je, Ne-človek je bil: vlekel je svoje zlomljene noge, spodnja čeljust mu je visela navzdol kot pri mrliču. Dvignil se je in stal pred njim. In potem, tam, takoj za njim, je iz luknje prišlo še nekaj. Najprej je bilo videti kot drevesne veje, potem pa sedem ali osem svetlobnih pik, nepravilno postavljenih kot v kakem ozvezdju. Nato cevasta gmota, ki se je rdeče bleščala, kot bi bila zloščena. Srce mu je začelo močno razbijati, ko so se veje nenadoma razčlenile v dolge žičnate tipalke in so pikčaste luči postale mnogotere oči v lupinasto čeladasti glavi. Gmota, ki je sledila, se je izkazala za veliko hrapavo cilindrasto telo. Strašne stvari so sledile: zagledal je koščene mnogočlenaste tace in ko je že mislil, da vidi vse telo, mu je sledilo drugo in nato še tretje. Stvar je bila v treh delih, povezana le z zelo ozkim pasom, kot osa. Zdelo se je, da koraka naprej – ogromna, mnogonoga, drgetajoča skaza, stoječa točno za Ne-človekom, tako da so strašne sence obeh plesale v ogromni in združeni grožnji na steni skale za njimi.

»Hočejo me prestrašiti,« je nekaj reklo Ransomu, obenem pa je bil prepričan, da je Ne-človek poklical tega velikega zemeljskega plazilca in ravno tako, da je zle misli, ki so ga obletavale, preden se je pojavil sovražnik, izlila v njegov razum sovražnikova volja. Spoznanje, da lahko nekdo na ta način iz nič vodi njegove misli, mu ni zbudilo groze, temveč jezo. Ne da bi vedel, kdaj, se je dvignil, se približal Ne-človeku in mu začel govoriti stvari, morda tudi nore, v angleščini. »Misliš, da bom vse *to* prenašal?« je kričal. »Izgini iz mojega duha. Povem ti, ni tvoji! Izgini iz njega!« Medtem ko je vpil, je pobral velik oster kamen ob potoku. »Ran-

som,« je zakraka! Ne-človek, »počakaj! Oba sva ujeta,« toda Ransom je že bil nad njim.

»V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha, tu imaš ... hočem reči – amen,« je vzkliknil Ransom ter zalučal kamen, kolikor je mogel, v Ne-človekov obraz. Ne-človek je padel kot svinčnik, obraz razbit do neprepoznavnosti. Ransom ga ni niti pogledal, obrnil se je k drugi grozi. Toda groze ni bilo več. Kam je odšla? Bitje je bilo brez dvoma zelo nenavadno, toda ves gnus je popolnoma izginil iz njegove glave, tako da se niti takrat niti kdajkoli pozneje ni mogel več spomniti ali razumeti, zakaj bi se moral človek prepirati z živaljo, ker ima več nog ali oči kot on sam. Vse, kar je od otroštva čutil do žuželk ali plazilcev, je v tem trenutku umrlo, kot umre hreščeča glasba, ko izklopiš radio. Očitno je bilo vse to že od začetka temna sovražnikova začaranost. Ko je nekoč v Cambridgeu sedel pri odprtem oknu in pisal, je dvignil pogled in se stresel, ker je zagledal, kot je domneval, večbarvnega hrošča neobičajno gnusne oblike, plazečega se po njegovem papirju. Z naslednjim pogledom je ugotovil, da je bil odpadli list, ki ga je premikala sapica, in v istem trenutku so se krivulje in zavihki, ki so bili prej vir ostudnosti, spremenili v vir lepote. V tem trenutku je imel skoraj isti občutek. Takoj je videl, da mu bitje noče nič hudega – sploh ni imelo nobenih namenov. Sem ga je privlekel Ne-človek in je zdaj še kar stalo, pazljivo premikajoč svoje antene. Ker mu okolica očitno ni ugajala, se je s težavo obrnilo okrog in se začelo spuščati v luknjo, iz katere je prišlo. Ko je videl zadnji del njegovega tridelnega telesa, ki se je opotekel na rob odprtine in nazadnje dvignil v zrak svoj torpedasto oblikovani rep, se je Ransom skoraj zasmel. »Kot živa podzemeljska železnica,« je bil njegov komentar.

Obrnil se je k Ne-človeku. Kar je ostalo, bi težko imenovali glava, vendar je menil, da je bolje ničesar tvegati. Prijel ga je za gležnje in zavlekel na rob čeri; nato pa ga po nekaj

trenutkih počitka sunil preko. Za hip je videl njegovo črno senco nad ognjenim morjem in potem je bilo konec.

Bolj skotalil kot splazil se je k potoku in dolgo pil. »Morda je prišel moj konec, morda pa ni,« je premišljeval Ransom. »Morda je pot iz teh votlin ali pa je ni. Toda danes ne grem nikamor več, tudi če bi si s tem rešil življenje. To je moja zadnja beseda. Slava Bogu. Utrujen sem.« Sekundo pozneje je spal.